postbus 19199
1000 GD Amsterdam
T 020 6262 620
service@milieudefensie.nl
NL 32 INGB 0000 0186 50

Aan: De Statenleden van de Provincie Flevoland

Betreft: participatie windenergie in coalitieakkoord

Amsterdam 20 april 2015

Geachte heer, mevrouw,

Gefeliciteerd met uw aanstelling als Statenlid. Wij wensen u voor de komende periode veel wijsheid en succes toe. In deze periode zal het realiseren van de opgave voor windenergie één van de belangrijkste onderwerpen zijn waar u mee te maken krijgt.
De provincies werken op dit moment aan de vorming van een coalitie. Windenergie was één van de belangrijkste onderwerpen bij de verkiezingen en moet dat volgens ons in deze fase dus ook zijn. Een bottom-up benadering, waarbij betrokkenheid van en ruimte voor burgers en lokale bedrijven centraal staat, is daarbij naar onze mening het beste uitgangspunt.

Burgers betrekken
Een snelle analyse van provinciale verkiezingsprogramma's laat zien dat de meeste partijen het belangrijk vinden om burgers goed en tijdig te betrekken bij windenergieplannen. Dat is mooi: de tijd van top-down-planvorming, waarbij provincies zonder overleg met burgers en lokale bedrijven vooraf bepalen waar grote ruimtelijke ontwikkelingen zoals windmolens plaatsvinden, is voorbij. Omwonenden pikken dit niet meer: het is hun achtertuin.

Top-down
Deze ouderwetse top-down-benadering leidt bij windenergieplannen nu nog vaak tot de nachtmerrie van elke burger en bestuurder: keiharde, geëmotioneerde discussies, waarbij voor- en tegenstanders de hakken in het zand zetten en geen stap verder komen. Maar: die molens moeten er komen. Dat is de opdracht van het landelijke energie-akkoord en die ligt vast. De provincie kan gelukkig zorgen dat dat gaat lukken, door in het coalitieakkoord de participatie van burgers goed vast te leggen en ze genoeg ruimte te geven voor eigen initiatieven.

Bottom-up
Dat zo'n bottom-up benadering werkt, merken wij bij Milieudefensie met het Project A15. Daar werken we in gemeenten langs de snelweg A15 samen met omwonenden en zorgen, door het actief betrekken en organiseren van lokale partijen vanuit een neutrale procesrol, dat zij meebeslissen over nieuwe windmolens en er direct voordeel van kunnen ervaren. Bewoners en lokale bedrijven zijn blij dat ze vroeg geïnformeerd worden en denken constructief mee. Ze delen hun zorgen, krijgen antwoord op hun vragen en denken mee over bijvoorbeeld gewenste locaties. Daarmee ben je de weerstand voor. We laten zien dat omwonenden ook kunnen profiteren van windmolens, bijvoorbeeld via eigen coöperaties

Samen verantwoordelijk
Door deze aanpak worden provincies, gemeenten, burgers en bedrijven sámen verantwoordelijk voor windplannen en is de kans het grootst dat die op een positieve manier uitgewerkt worden. In Nijmegen is daardoor bijvoorbeeld nauwelijks weerstand tegen het windpark dat is gepland door de burgerwindcoöperatie Windpower Nijmegen. Bij knooppunt Deil in de Betuwe verlopen alle discussies constructief en positief. Ook buiten ons project heeft de bottom-up benadering succes: in Friesland zijn burgerinitiatieven rond dorpsmolens zo succesvol dat nieuwe gegadigden in de rij staan. Een windpark bij de NDSM-werf in Amsterdam kreeg niet één zienswijze, misschien wel uniek in Nederland.

Werkwijze
Bij al deze voorbeelden waren bewoners en lokale bedrijven van meet af aan betrokken door de initiatiefnemers en kregen ze de ruimte. Dat vraagt wel om tijd, inzet en expertise en wijkt af van de gebruikelijke werkwijze bij

ruimtelijke planvorming: bestemmingsplan bekendmaken, zienswijzen beantwoorden en dan: ontwikkelen maar! Maar uiteindelijk doorloop je de officiële procedures wel een stuk soepeler en positiever. De nieuwe provinciale coalities hebben nú de kans om in hun akkoorden goed vast te leggen dat zij burgerparticipatie en eigen initiatieven ruimte gaan geven, zowel procedureel als financieel. Dat moet niet al te lastig zijn, want bijna alle partijen zijn het er al over eens dat dit belangrijk is. Over de verdere invullen denken wij, vanuit onze ervaringen langs de A15, uiteraard graag mee.

Vriendelijke groet namens Project A15 van Milieudefensie

Lex Arkesteijn, projectleider Windenergie